1850. N°. 7

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 16 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 Januarij.

Laatstl. Zondag avond had de Waalsche Gemeente alhier het genoegen dat haar oudste Leeraar Dr. F. C. J. van Goens, den 2den dezer naar Amsterdam beroepen, haar mededeelde dat hij voor die beroeping had bedankt: terwijl hij zich op nieuw aan de gemeente verbond, predikende over de zes laatste verzen van den brief van Judas.

— Wij maken onze lezers opmerkzaam op eene uitnoodiging van wege het Leydsche Departement tot nut van 't Algemeen, tot medewerking ter oprigting van eene spaarkas, zoo als die reeds in andere steden van ons vaderland met goed gevolg bestaat. Eene Commissie uit het Departement heeft daaromtrent een naauwkeurig plan van inrigting voorgesteld, in allen opzigte geschikt om op de gemakkelijkste en meest voordeelige wijze het opgegeven doel te bereiken.

Voorts meenen wij ter bekendmaking en aanprijzing van het loffelijk doel, niet beter te kunnen doen, dan hier het volgende uit die uitnoodiging mede te deelen:

»Behalve de medewerking van hen, die in regtstreeksch verband met de arbeidende klasse staan en daaraan betalingen doen, welke reeds van de leden des Departements is toegezegd, en met billijk vertrouwen ook van anderen verwacht wordt, is er toch eenige geldelijke ondersteuning noodig. Hoezeer de leden des Departements zich gaarne tijd en moeite daarvoor zullen getroosten, zal er bij ruime deelneming ligtelijk eenig werk kunnen wezen, dat betaald moet worden; in allen geval zijn er kleine kosten van Administratie van verschillenden aard, die niet voor rekening van de deelhebbers kunnen worden gebragt ten wier nutte de spaarkas wordt opgerigt; daarenboven mag het niet geheel ontbreken aan hetgeen tot beoefening der schaarsche en in de daad voor hen, die het nimmer ruim hebben, niet zoo gemakkelijke deugd van spaarzaamheid uitlokken kan, iets dat de Commissie meent gevonden te hebben in kleine belooningen of aanmoedigingen aan hen, die naar gelang van hunne inkomsten, het ruimst in de inrigting hebben deelgenomen.

»Het Departement, dat reeds zoo vele nuttige inrigtingen in deze stad onderhoudt, is buiten magte om ook dit voor zijne rekening te nemen, en welligt zou het bijna eenparig toegejuicht plan op dit bezwaar schipbreuk geleden hebben, indien het niet geoordeeld had, dat het op andere wijze kon worden uit den weg geruimd, door een beroep op de hulp van de eenigzins gegoede ingezetenen dezer stad, voor welke de inrigting zoo bijzonder heilzaam schijnt te zullen werken. Het vertrouwt, dat de bekende weldadigheid, die op zoo vele en velerlei wijze werkzaam is om de armoede te leenigen, gaarne iets over zal hebben om haar te voorkomen, en voor den nijveren maar sober bedeelden arbeider den weg te openen om door wijze spaarzaamheid zelf in den nood van zich en de zijnen op veel betere wijze dan tot hiertoe te kunnen voorzien, zonder dadelijk tot onderstand zijn toevlugt te behoeven te nemen, of althans den toestand van zijn gezin, gedurende den winter of in anderen tijd van nood, meer dragelijk te maken.»

— De Heer J. W. H. Smissaert, Oud-Resident van Baglen, Cheribon en Samarang, heeft dezer dagen voor bijzonder gebruik een stuk doen drukken, dat de kennisneming verdient van allen die in de quaestie over den verkoop van gronden op Java, onpartijdige voorlichting zoeken, getiteld: *Een Woord over de Nota van den Heer Sloet tot Oldhuis, dienende ter beantwoording van de mededeeling, door den Minister van Koloniën, in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van den 14den Maart 1849, gedaan.*

De S. begint met eene opmerking die van onpartijdigheid getuigt. De Minister »zegt hij" zegt al, wat er, naar zijn gevoelen, tegen, de Heer S., wat er voor is; verkieselijker ware het geweest, dat beide, en de Heer Sloet en de Oud-Minister G. L. Baud, zonder vooroordeel en zonder de minste overdrijving, het voor en het tegen overwogen en openbaar gemaakt hadden, en zou het geachte lid der Kamer voorzigtiger gehandeld hebben, alle hem in handen gekomene gegevens, door onpartijdige zaakkundigen te doen nazien, alvorens daarvan gebruik te maken.

De S. die 30 jaren op Java doorbragt en 15 jaren Resident was, wil zijn gevoelen op kennis en ondervinding gegrond mededeelen. Hij verklaart dat er, over het algemeen genomen, meer welvaart bij de Javaan bestaat sedert de invoering van het kultuur-stelsel? Hij, die dit ontkent, zegt hij, verraadt, dat hij, *of* tegen het stelsel ingenomen is, *of* den toestand van de Javasche bevolking niet gekend heeft, vóór de invoering van dat stelsel.

Hij is nogtans niet blind voor de gebreken en misbruiken er van. Er wordt te veel van de bevolking gevergd, 'tgeen hij in bijzonderheden aanwijst en hoe de ontwikkeling van de welvaart op Java, door 't doel om zoo veel mogelijk naar Nederland over te maken, wordt tegengehouden. Hij wederlegt de meening dat dit stelsel den rijstbouw zou hebben verminderd, en toont aan hoe dit het gevolg is van gebrek aan waterleidingen, wier aanleg zoo veel voordeel zou aanbrengen; doch waarvoor nu het geld ontbreekt.

De S. betoogt hoe dringend noodzakelijk het zij dat daar een einde aankome en treedt verder in eenige bijzonderheden omtrent de Heerendiensten en hoe de zucht om toch van Java den laatsten penning te trekken, allernadeeligst op het volk terugwerkt; spreekt verder over de uitgiften van woeste gronden, met vermelding van verscheidene bijzonderheden deswegens en eindigt met de volgende behartigingswaardige woorden:

»Maar vóór alles wordt vereischt, dat het Indisch batig saldo niet meer ten volle, als een vaste post van inkomsten, op de Staats-begrooting voorkome. Ik wil aannemen, dat het moederland dat saldo niet geheel ontberen kan, maar laat men zich bepalen tot eene vaste som en de meerdere opbrengst bestemd laten, tot het invoeren van noodige verbeteringen in Indië, die groot in getal zijn en alle zullen bijdragen om het zedelijk en stoffelijk lot van den Javaan te verbeteren; door hem langzamerhand tot meerdere beschaving en arbeidzaamheid op te leiden, kan men verwachten, dat het tegenwoordige stelsel van kulturen, hetwelk door gedwongen arbeid moet worden staande gehouden, zal kunnen worden vervangen door een gewijzigd stelsel met vrijwilligen arbeid.

De bevolking van Java en die van al onze overzeesche bezittingen, acht ik, dat door het Opperwezen onder Europeesch gezag gesteld is, *om christelijk te worden beheerscht, beschermd en bevrijd van alle willekeurige handelingen*, gelijk die volkeren verdienen, doch niet om van hen te trekken, *zoo veel als immer mogelijk is;* — daarop kan geen zegen rusten!

Naar het grootsche doel, dat voor ons weggelegd is, zij ons streven alzoo! God geve, dat men het wenschelijke en het pligtmatige daarvan inzie! De vruchten, welke men daarvan zal inoogsten, zullen rijk en gezegend zijn voor Nederland en voor de Indische bevolking."

— Naar men verneemt is ter perse een geschrift, getiteld: *Indische belangen, een paar vragen* aan den Heer Mr. van Vloten en den Heer Smissaert, door den Heer L. van Vliet.

— Naar men verneemt, is eenige dagen geleden eene algemeene vergadering van het Koninklijk Nederlandsch Instituut gehouden, waarin een adres is vastgesteld aan Z. M. den Koning, als beschermheer, naar aanleiding der aanzienlijke vermindering in de som, ten behoeve dier Instelling op de begrooting uitgetrokken. Men meent te weten dat tot die vermindering is besloten, zonder dat het Instituut daarop is gehoord, of zelfs in de gelegenheid gesteld om te vernemen op welke wijze de Regering meent dat het met een tot op bijna de helft verminderd subsidie aan het doel zijner instelling zou kunnen blijven beantwoorden.

— Het *Handelsblad* bevat het volgende: Wij worden door het comité van Spaansche fondsenhouders in Nederland verzocht te melden, dat het langs officiëlen weg door ons Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft ontvangen eene mededeeling van den Baron de Grovestins, den Nederlandschen gezant te Madrid, betrekking hebbende tot de regeling der Spaansche schuld. Op een door dien gezant aan den Heer Bravo Murillo, Minister van Financiën in Spanje, ter hand gestelde *pro memoria*, is hem door gemelden Minister de stellige verzekering gegeven, dat nog in den loop der tegenwoordige zitting een ontwerp van schuldregeling door hem aan de Cortes zou worden aangeboden; dat hij geene algemeene autorisatie daartoe zou vragen, maar dat het geheele ontwerp aan de vertegenwoordiging zou worden aangeboden. De aandrang der Spaansche Koningin-Moeder schijnt veel tot dit besluit des Ministers te hebben bijgedragen.

— Te Rotterdam is de Nestor van de Nederlandsche handelaren, de Heer van Hoboken, Commandeur der Orde van den Ned. Leeuw, en Ridder met de Ster der Orde van de Eikenkroon, in den ouderdom van 93 jaren overleden.

— Het ijs op de Zuiderzee was den 12den dezer reeds zoo sterk, dat er

van Schokland naar Kampen dagelijks menschen en sleeden overkwamen, met goederen beladen.

's GRAVENHAGE, 15 Januarij.

Z. M. heeft tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw benoemd den WelEerw. Heer A. van den Heuvel, pastoor der parochie van St. Pieter te 's Hertogenbosch, uit aanmerking der uitstekende diensten, door hem in belang der hulpbehoevende volksklasse te dier stede bewezen.

En tot Ridder met de Ster der Orde van de Eikenkroon den Colonel Baron H. F. C. Forstner van Dambenoy, tot Ridders dier Orde den Kapitein Jhr. E. A. O. de Casembroot en den Heer Margadant, allen belast met het onderwijs van Z. K. H. den Prins van Oranje, bij gelegenheid van het eerste examen door hem afgelegd. — Ook heeft Z. M. tot Ridder dier Orde benoemd, den 2den Luitenant van Wrangel, van het 4de reg. Inf., te 's Hertogenbosch, om zijne menschlievendheid te beloonen voor het redden van menschen met eigen levensgevaar; 22 November ll. had hij voor de vierde maal zijn eigen leven in de waagschaal gesteld om een' zekere A. Schuurman, uit de Dieze te redden.

— Z. M. heeft den Heer Mr. N. H. de Lange, thans Advokaat te Alkmaar, benoemd tot Procureur bij de Arrond.-Regtb. aldaar.

— Naar men verneemt, worden er alhier nog meerdere bezuinigingen ten gevolge van vereenvoudigingen voorbereid; zoo spreekt men van de afschaffing der afdeeling syndicaat-liquidatie, waarvan het personeel, bij gelegenheid van de afschaffing van dat ligchaam, aan financiën was toegevoegd. Evenzeer zoude het restant van het nijverheids-departement, tijdens de voorschotten ingesteld, en dat nu niet meer van dien aard heeft te geven of te ontvangen, wegvallen.

— Door het departement van Binnenlandsche Zaken zijn de Gouverneurs der provincien aangeschreven, uit iedere provincie een' ambtenaar van het provinciaal bestuur aan dat departement te zenden, tegen eene toelage van *f* 100 's maands en vrije reiskosten, ten einde het werk der telling van de bevolking te helpen in orde brengen.

— Ter voorbereiding van het werk der verdeeling van het Rijk in kiesdistricten en de bepaling van den census, heeft Z. M. een besluit genomen, en naar aanleiding daarvan, is door den Minister van Binnenl. Zaken, eene instructie voor de commissien vastgesteld.

Bij het besluit wordt, op grond van het voorschrift van art. 76 der Gwt. dat ter verkiezing der Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, het rijk in kiesdistricten zal worden verdeeld, ter voorlichting van Z. M. vier commissiën benoemd, uit leden van Gedeputeerde Staten van de verschillende provinciën zamengesteld, en deze belast met het ontwerpen van een plan van verdeeling van het rijk in kiesdistricten, overeenkomstig de instructie door den Minister van Binnenl. Zaken vast te stellen.

Tot Leden der commissiën zijn benoemd:

Van de commissie voor de provinciën Noordbrabant en Limburg: B. J. Mutsaers, Lid van Ged. Staten der prov. Noordbrabant; H. J. J. L. Ridder de Stuers, Lid van de Ged. Staten van Limburg.

Van de Commissie voor de provinciën Gelderland, Utrecht en Overijssel: Mr. D. W. G. I. H. Baron Brantsen van de Zijp, Lid van de Ged. Staten van Gelderland; Mr. H. A. Laan, Lid van Ged. Staten van Utrecht; J. A. Baron van Fridagh, Lid van de Ged. Staten van Overijssel.

Van de Commissie voor de provinciën Zuid-Holland, Noord-Holland en Zeeland: Jhr. A. van Heteren Gevers, Lid van Ged. Staten van Zuid-Holland; C. van Bommel, Lid van Ged. Staten van Noord-Holland; J. J. Sprenger, Lid van Ged. Staten van Zeeland.

Van de Commissie voor de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe: P. Koumans Smeding, lid van Ged. Staten van Friesland; Jhr. Mr. U. W. F. van Panhuis, lid van Ged. Staten van Groningen; Jhr. R. A. van Echten van Holthe, lid van Ged. Staten van Drenthe.

De instructie van den Minister luidt als volgt:

Art. 1. Elke commissie werkt voorloopig op zich zelve en is belast met de verdeeling der provinciën, waarvoor zij is benoemd. Voor zooveel noodig treedt zij in gemeenschap met de overige commissiën.

Na afloop dezer aanvankelijk verdeelde werkzaamheden vereenigen zich alle commissiën in 's Gravenhage, in eene vergadering, onder Voorzitterschap van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 2. De hoofd-kiesdistricten zullen doorgaans 90,000 zielen tellen. Uithoofde van bijzondere omstandigheden zullen er ook grootere districten en kleinere van 45,000 zielen, kunnen worden voorgesteld.

Art. 3. In geen geval zal het cijfer der bevolking van een hoofdkiesdistrict beneden 45,000 of het veelvoud van dien mogen zijn, maar wel dit getal eenigermate kunnen te boven gaan.

Art. 4. Voor de vaststelling van den census zullen de commissiën eerst onderzoeken welke census voor elk district *in zijn geheel* aannemelijk schijnt. Eerst daarna komt in overweging of bijzondere deelen van het district eene afwijking van den algemeenen census vorderen.

Art. 5. De commissiën zullen tot dat einde beginnen met het minimum *f* 20, en dit toepassen op de districten, die er uithoofde hunner gesteldheid of liever die hunner ingezetenen, vatbaar voorschijnen, en vervolgens trapswijze opklimmende, het cijfer naar de eischen dierzelfde gesteldheid voor de andere districten verhoogen.

Art. 6. Zij zorgen, den census in allen gevalle niet te verhoogen boven dien van het voorloopig kiesreglement, en evenmin, buiten noodzaak volgens haar inzien, boven de cijfers van de laatste voordragt der kieswet.

Art. 7. Na het vaststellen der hoofdkiesdistricten zullen de commissien de onderdistricten bepalen en daartoe iedere gemeente aanwijzen, welke een zeker door haar te bepalen zielental bevat.

Kleinere gemeenten zullen zóó vele in een onderdistrict worden bij elkander gevoegd, als waarvan de gezamentlijke bevolking het door de commissie aangenomen minimum van zielental bedraagt.

Art. 8. Elke commissie maakt een verslag harer verrigtingen op, met bijvoeging van eenen staat, aanduidende:

1°. De gemeenten, waar elk hoofdkiesdistrict volgens het ingeleverd plan zou bestaan, met opgave der provincie waartoe elke gemeente behoort. 2°. De bevolking van elk hoofdkiesdistrict en van alle daarin gelegene gemeenten. 3°. De hoofdplaats van elk hoofdkiesdistrict. 4°. Den voorgedragen census voor elk hoofdkiesdistrict in het algemeen, met de uitzonderingen. 5°. De voorgestelde verdeeling der hoofdkiesdistricten en onderdistricten. 6°. Het getal kiezers, volgens den voorgedragen census in elk district aanwezig.

Art. 9. De commissie, tot het opmaken van dit verslag gevorderd, geeft daarvan onverwijld kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, ten einde deze aldus in staat worde gesteld te beoordeelen, op welk tijdstip hij de commissiën in 's Gravenhage zal kunnen vereenigen.

Art. 10. De commissiën worden dringend verzocht, met de naauwkeurigheid, welke de haar opgedragen gewigtige taak eischt, al den spoed te paren, dien het mogelijk is aan de zaak bij te zetten.

— Door den Minister van Binnenlandsche Zaken is vastgesteld een programma voor het examen, af te leggen door personen, die bij het ontstaan van vacaturen, verlangen als Opzigter van den Waterstaat te worden in dienst gesteld, hoofdzakelijk de volgende bepalingen behelzende:

De Candidaten zullen zijn Nederlanders, oud minstens *twintig* en hoogstens *dertig* jaar, van goed physiek gestel, onberispelijk van gedrag en genietende eene goede gezondheid.

Omtrent deze voorafgaande bepalingen leveren zij de vereischte bewijsstukken in aan de Commissie tot het afnemen van het examen. Eerst daarna worden zij tot het examen toegelaten.

Het examen bevat twee afdeelingen; als:

I. de kundigheden die volstrekt worden vereischt, en

II. de kundigheden die niet volstrekt worden vereischt, doch die in aanmerking worden genomen en aanspraak op voorkeur geven.

AFDEELING I. A. *Theoretische kundigheden.*

1. Zeer leesbaar schrijven.

2. De Nederduitsche taal.

3. Het op eene goede en verstaanbare wijze in geschrift brengen zijner gedachten, zonder grove fouten.

4. De beginselen der rekenkunde, waaronder begrepen de leer der evenredigheden of van den zoogenaamden regel van drieën, de tientallige en de gewone breuken, benevens eene volledige kennis van het nieuwe stelsel van maten en gewigten en het rekenen zonder fouten.

5. De beginselen der meetkunde, bijzonderlijk het opmeten en berekenen der inhouden van begaanbare oppervlakten, van regelmatige en onregelmatige ligchamen, althans voor zooveel dit noodig is, om de kosten van te maken werken te kunnen berekenen.

B. *Practische kennis.*

1. Het maken van situatie- en van regtlijnige teekeningen betrekkelijk bouwkunstige en andere werken, naar daarvan op te geven maten, mitsgaders het in kaart brengen van opgemetene kleine oppervlakten gronds, in zooverre zulks dienstig kan zijn tot toelichting van rapporten.

2. Genoegzame kennis der meest gebruikelijke bouwmaterialen, derzelver eigenschappen, gebreken en wijze van behandeling.

3. Kennis van de verbinding en plaatsing van bouwstoffen, zoo onderling als van onderscheidene soorten, en dus van aard-, rijs-, timmer-, metsel- en andere werken, en van hetgeen daarbij verder moet worden in acht genomen.

4. Gebruik van het meetkruis, van het timmermans- en metselaars-waterpas, van het zoogenaamde fleschjes-waterpas en van de gewone meetketting.

AFDEELING II. A. *Theoretische kundigheden.*

1. Bekendheid met eene of meerdere vreemde talen.

2. Algemeene kennis der geschiedenis van Nederland, van vreemde rijken.

3. Algem. kennis der aardrijkskunde van Nederland, van vreemde rijken.

4. De rekenkunde, bijzonder de vierkants-worteltrekking, de kennis der logarithmen en van het gebruik der logarithmen en sinus-tafelen.

5. De beginselen der algebra tot en met de vergelijkingen van den tweeden graad.

6. De meetkunde, voor zooveel betreft de eigenschappen der figuren, der vlakken en ligchamen, met het berekenen van de inhouden, enz.

7. De voornaamste eigenschappen der kegelsneden.

8. De hoofdformulen van de goniometrie en trigonometrie, benevens de platte-driehoeksmeting.

9. De beginselen der statica. 10. De beginselen der hydrostatica.

11. Algemeene beginselen der natuurkunde.

12. Beginselen der bouwkunde en kennis der zamenstelling van sluizen, bruggen, molens, zinkwerken, opkistingen, enz.

B. *Practische kundigheden.*

1. Bekwaamheid in een of ander handwerk, als: molenmaker, timmerman, aardewerker, rijswerker, smid, enz.

2. Verklaring en gebruik van meet instrumenten, als: boussole, astrolabium en sextant.

3. Verklaring en gebruik van waterpas-instrumenten met luchtbelbuisen en kijkers, en van de waterpasbaken.

4. Oplossing van eenige vraagstukken, betrekkelijk het opmeten, verdeelen en waterpassen van terreinen.

5. Aanwijzing der middelen om de uitkomsten der practische bewerkingen op het papier over te brengen.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Het examen wordt afgelegd voor eene Commissie van minstens drie leden, door den Minister te benoemen. De Hoofd-Ingenieur in het district is altijd Voorzitter der Commissie.

De Voorzitter rigt in tijds eene circulaire tot de Candidaten, om ze ter bijwoning van het examen uit te noodigen.

Aan de Candidaten wordt op den dag van het examen eene reeks van vragen voorgelegd, om die *schriftelijk* te beantwoorden.

De Commissie overtuigt zich ook door een mondeling onderzoek van de bekwaamheid der Candidaten, in de theoretische en bijzonder in de practische kundigheden.

Nadat de Commissie genoegzaam gegevens vermeent te hebben ingewonnen om over de bekwaamheid der Candidaten te kunnen oordeelen, wordt een proces-verbaal met bijbehoorende tabel, in den vastgestelden vorm, opgemaakt.

De Commissie voegt bij het proces-verbaal zoodanige consideratiën, als zij in het belang der zaak vermeent te behooren.

Zij draagt de ranglijst voor, waarnaar, volgens haar oordeel, de benoeming tot opzigter moet plaats hebben.

— Den 11den heeft de stoompakket the Rainbow, van Londen naar Rotterdam, hare passagiers te Scheveningen aan wal doen zetten.

ARNHEM, 11 Januarij.

Bij de benoemingen van Burgemeesters in eenige provinciën, zijn voor onderscheidene kleine gemeenten geene afzonderlijke Burgemeesters benoemd, maar is de betrekking aan dien eener naburige gemeente opgedragen. Wij vernemen uit eene goede bron, dat er voornemen bestaat ook zoo in Gelderland te handelen, en dat bij de benoemingen, welke spoedig verwacht worden, geene afzonderlijke burgemeesters aangesteld zullen worden in gemeenten van een minder zielental dan 700 of weinig daar boven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Januarij.

Prins Albert presideerde gisteren de eerste bijeenkomst der Commissie tot bevordering der tentoonstelling van voortbrengselen der nijverheid van alle volken, die in den loop van 1851 hier gehouden wordt.

— De schepen Enterprise en Investigator, bestemd om Sir J. Franklin op te sporen, zijn eergisteren van Woolwich naar de Noordpool vertrokken.

— De bankbreuken zijn hier ten gevolge van den vrijen handel veel zeldzamer geworden; in December 1848 bedroeg het getal 95, en in dezelfde maand van het afgeloopen jaar slechts 45.

— Thans is de tweede ijzeren kokerbrug over de Menai tot de hoogte van 100 voet opgewonden, en op hare rustpunten bevestigd, zoodat men hoop heeft, dat tegen het laatst van Februarij een spoortrein de zeeëngte zal overstoomen.

— Op de thans reeds voltooide spoorweglijnen zijn 53,000 menschen aangesteld, bovendien zijn er nog wel 200,000 bezig aan de onvoltooide spoorwegen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Januarij.

Eergisteren avond had er bij den President der Republiek eene groote receptie plaats, waarbij ook de meeste Gezanten of Zaakgelastigden der verschillende Hoven tegenwoordig waren.

— De President der Republiek zal eerlang de levensgeschiedenis van zijne moeder, Koningin Hortense in het licht geven.

— De Vice-President der Republiek heeft eene som van 35,000 fr., het bedrag van zijn tractement sedert 11 April, tot 31 December, tot weldadige doeleinden beschikbaar gesteld.

— De Wetgevende Vergadering heeft den 11den dezer de wet op de onderwijzers met 365 tegen 223 stemmen aangenomen. — In de bureaux is het wetsontwerp, betreffende de vermeerdering der soldij der onderofficieren, met algemeene stemmen verworpen, omdat daarmede slechts bedoeld werd de goede gezindheid van het leger voor den President der Republiek te bevorderen.

— In de zitting van heden, heeft het Ministerie wederom eene nederlaag geleden; daar de Vergadering besloten heeft zelve eene Commissie van 15 leden aan te stellen, ten einde wetten gereed te maken voor Algerië.

— Men beraadslaagt thans in het Elysée ijverig over familieaangelegenheden, waarover men bekwame regtsgeleerden raadpleegt; de familie Bonaparte namelijk wil optreden als schuldeischeres van den Staat, en wel naar aanleiding van het testament des Keizers; zij vraagt ongeveer 20 millioen fr.

— De vreemdelingen beginnen deze stad weder te verlaten uit vrees van in omloop gebragte geruchten wegens een ophanden zijnde coup d'état. — Tot een vertegenwoordiger van het departement der Somme zou de Heer Fould, de Minister van Finantiën, gezegd hebben: »Ziet gij dan niet, dat het Land u moede is en dat men u als kwade jongens zal wegjagen?" Elders zou die zelfde Minister zich dus hebben uitgelaten: »De Nationale Vergadering heeft de achting des Lands verloren; men zal weldra een einde aan haar moeten maken."

— In Algerië is een nieuwe prediker van den heiligen oorlog opgeligt; hij zal hierheen gezonden worden.

— De krijgstogt naar de Plata-rivier, die reeds bepaald was aangekondigd, schijnt, volgens de *Constitutionnel*, niet te zullen plaats hebben, ten gevolge van te dien aanzien ontstane diplomatieke moeijelijkheden.

13 Januarij.

De tijdingen van heden brengen geene verandering of bijvoeging voor de bovenstaande aan. Het tweede nommer van het blad *Napoleon* bevat nieuwe artikelen die kenteekenen, dat er meer en meer verwijdering komt tusschen den Voorzitter der Republiek en de Vergadering.

— De komst van den Paus te Rome, wordt nog steeds als zeker vermeld tegen den 15 of 18den dezer. Men schrijft aan het *Journal des Débats*, dat vertrouwde personen reeds het programma hebben gezien. De Paus zou de poort San Lorenzo inkomen, de Fransche troepen zouden van daar tot het Vaticaan geschaard staan en de Spaansche en Fransche Generaals bij de portieren van het rijtuig rijden.

SPANJE.

MADRID, 6 Januarij.

Een voorstel in de Kamer van Afgevaardigden, van den voormaligen Minister Mendizabal, betreffende den verkoop der geestelijke goederen, is verworpen, nadat de Minister van Finantiën verklaard had, dat het vraagstuk weldra aan de orde van den dag zou zijn, waarbij de teruggaaf ten grondslag zou liggen van de nog onverkochte geestelijke goederen.

— De bewerking der kwikzilvermijnen is toegewezen aan het huis Rothschild.

ITALIË.

ROME, 5 Januarij.

De Paus schijnt thans stellig tot den terugkeer naar zijne hoofdstad besloten te hebben. Te Portici hield men zich ernstig met de voorbereidselen tot zijn vertrek bezig. (*Zie voorts onder Parijs.*)

— De Fransche troepen zouden eene nieuwe vermindering ondergaan. Vier Generaals, waaronder de Opperbevelhebbers der artillerie genie, waren teruggeroepen, en te gelijker tijd hadden twee regementen infanterie van linie bevel ontvangen om te vertrekken, het eene naar Frankrijk en het andere naar Algiers. — De onderhandelingen over eene leening waren voorloopig afgebroken, hebbende de huizen, met welke men zich daartoe in verband had gesteld, verklaard geene overeenkomst te kunnen aangaan, voor dat de Paus naar zijne Staten teruggekeerd was. Deze omstandigheid zou den Paus almede aangespoord hebben om zijne terugkomst te bespoedigen, waarnaar men hier zeer verlangde. — Onderwijl gaan de verbanningen en afzettingen haren gang. De maatregel die de Prins van Piombino treft, die een der meest onderwezene en aanbevelingwaardigsten van den hoogeren stand te Rome is, heeft een zeer onaangenamen indruk gemaakt. De Regerings-Commissie der drie Kardinalen heeft daarenboven een groot aantal personen tot verbanning gevonnisd, omdat zij de Pauselijke vaandels hadden verlaten en een hoogeren graad bij het Republikeinsche leger hadden aangenomen. Sommigen zijn naar Frankrijk en Engeland scheep gegaan, anderen hebben het voornemen te kennen gegeven om zich op het grondgebied der kleine nabij gelegen Republiek van San Marino te vestigen.

— De Prins Barberini Colonna de Sciara is komen te sterven. Hij was een persoon van volstrekte onbeduidendheid. Bezitter van een der rijkste boekerijen van Italië, die handschriften van Tasso, Milton enz. bevat, weigerde hij onverbiddelijk den toegang aan vreemdelingen, en liet nimmer toe dat er een regel uit die handschriften werd overgenomen, omdat zulks de waarde er van zou verminderen.

De Prins Chizzi, mede bezitter van eene dergelijke voortreffelijke boekerij, handelt niet anders. Zoo moedigen de Romeinsche Prinsen van onze dagen de letteren aan.

— De Advocaat Salini, Gouverneur van Jesi, is door de Oostenrijkers in het kasteel te Ancona gevangen gezet. Hij moet voor een krijgsraad komen. Men heeft eene uitgebreide briefwisseling met Napels, Piemont en de Italianen bij hem gevonden.

— De Graaf Joseph Mastai, broeder van den Paus, is door Cesene gereisd zich naar Sinigaglia begevende.

— Sedert eenige dagen is de Spaansche Generaal Cordova te Rome; hij is door den Generaal Baragnay-d'Hilliers zeer wel ontvangen.

— De winter is hier zeer streng; na eenige heldere dagen is veel sneeuw gevallen, en, hetgeen hier zelden wordt gezien, de vensterglazen waren tegen het noorden sterk bevrozen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 Januarij.

Gisteren is de gewezen Rijksbestuurder, Aartshertog Johan hier aangekomen; doch hij zal slechts kort vertoeven en dan geheel terugkeeren tot zijne landelijke afzondering.

— De inkomsten der tot de Hongaarsche kroon behoorende landen, bedroegen voor den oorlog ruim 34 millioen florenen.

RUSLAND.

Te Kiew wordt thans een ijzeren hangbrug over den Dnieper gebouwd, welke naar men berekent, de grootste zal zijn, tot nog toe in Europa bekend. Rustende op vijf zuilen en vier bogen, zal hare lengte ongeveer 9000 ellen bedragen, hare breedte 53 voeten, waarvan 35 voor de passagiers rijtuigen. Tot den bouw van dit reusachtig werk zijn 3,304 tonnen ijzer

noodigd, hetwelk door 15 schepen uit Engeland te Odessa wordt aangevoerd. Men schat de kosten dezer grootsche onderneming op 6 millioen guldens.

— Thans is het nieuwe tuighuis te Petersburg op den regter oever van de Newa voltooid; het heeft 2,800,000 zilv. roeb. gekost.

VEREENIGDE STATEN.

In de Boodschap van den President der Vereenigde Staten wordt ten opzigte der betrekkingen tot Europesche Staten hoofdzakelijk het volgende vermeld:

»Hoewel wij het geluk hebben van met de vreemde natiën in vriendschappelijke betrekkingen te staan, zijn wij echter niet ongevoelig gebleven voor de beroerten en oorlogen, die in andere gedeelten der wereld hebben plaats gehad. En wij hebben eene bijzondere reden tot dankbaarheid jegens Hem die de lotgevallen der volken regelt, dat wij te midden van al die botsingen onze onafhankelijke en onzijdige stelling tegenover de verschillende oorlogvoerende mogendheden hebben kunnen handhaven.

»Onze betrekkingen tot Groot-Brittannie zijn van den meest vriendschappelijken aard. Ten gevolge van de onlangs plaats gehad hebbende wijziging van de Britsche scheepvaartwetten zullen de Engelsche schepen, die uit Engelsche of vreemde havens komen, overeenkomstig de bij ons bestaande wetten, in onze havens met voortbrengselen van den landbouw en de nijverheid van alle werelddeelen worden toegelaten, op voorwaarde alleen dat zij dezelfde regten en lasten betalen, als de schepen der Vereenigde Staten. Gelijkerwijze zullen onze schepen in de havens van Groot-Brittannie worden toegelaten op dezelfde voorwaarden als de Engelsche schepen. Men mag hopen, dat de bedoelde maatregel van wetgeving voor de beide landen zeer voordeelig zal zijn.

»De weinig belangrijke moeijelijkheid tusschen onze regering en de Fransche, is uit den weg geruimd, en wij verwachten den nieuwen gevolmagtigden minister der bevriende zuster-republiek.

»De Heer Donelson, onzen gezant te Frankfort, die aldaar maanden is verbleven, in de hoop eener vereeniging der Duitsche Staten onder ééne staatsregeling, is teruggeroepen, omdat zoolang Pruissen een onafhankelijke staat is, en wij onze diplomatieke betrekkingen te Berlijn onderhouden, eene missie te Frankfort overbodig is.

»Onderrigt dat een groot aantal fortuinzoekers in de Vereenigde Staten krijgstoerustingen in den zin hadden tegen het eiland Cuba, heb ik gemeend aan de eer der Vereenigde Staten verpligt te zijn, het wettig gezag dezer regering te doen gelden om die uitrusting tegen te gaan.

»Ik heb met naauwgezetheid alle bemoeijenis met de oorlogen en twisten, die onlangs Europa beroerd hebben, vermeden.

»Gedurende den jongsten strijd tusschen Oostenrijk en Hongarije scheen er eenig uitzigt te bestaan dat het laatstgemelde eene onafhankelijke natie zou kunnen worden. De magtige tusschenkomst van Rusland verijdelde de hoop der Magyaren. De Vereenigde Staten hebben zich in dien strijd niet gemengd; maar de natie heeft een levendig deel genomen in de Hongaarsche zaak, en in de tegenspoeden van een volk hetwelk eene moedige maar vruchtelooze poging gedaan had om zich te bevrijden.

»Gedurende het afgeloopen jaar hebben wij onze eischen ten aanzien van Portugal met vernieuwde klem doen gelden. De gedurige omwentelingen en de verwarde staat van zaken in Portugal werden vroeger als de voorname reden bijgebragt van de vertraging in het verleenen van schavergoeding aan onze medeburgers. Maar thans, nu de staat van zaken aldaar veranderd is, moet het mij leed te moeten zeggen, dat deze aangelegenheid nog niet vereffend is.

»Met Rusland, Oostenrijk, Pruissen, Zweden, Denemarken, Belgie, de Nederlanden en de Italiaansche Staten onderhouden wij voortdurend de gewone vriendschappelijke betrekkingen.

»Gedurende de jongste omwentelingen in de Pausselijke Staten, heeft onze zaakgelastigde te Rome zijne geloofsbrieven niet kunnen overhandigen. De staat van zaken in dat land was zoo ongeregeld, dat het niet raadzaam werd geacht hem ten aanzien van het overhandigen zijner geloofsbrieven andere instructiën te geven, tot op den 25sten Junij ll., als wanneer hij gemagtigd werd om naar eigen oordeel zijne credentialen aan de bestaande regering in te dienen, wanneer hetzelve hem volkomen voldoende waarborgen van duurzaamheid op te leveren, of wel, zoo dit het geval niet mogt wezen, de verdere gebeurtenissen af te wachten. Sedert dien tijd heeft te Rome eene nieuwe omwenteling plaats gehad, en onze zaakgelastigde wacht op de vestiging van eene regering, duurzaam genoeg om diplomatische betrekkingen met hetzelve te kunnen aanknoopen."

Verder wordt het erkend dat het deficit in de schatkist, op ruim zestien millioen, driehonderd vijf en zeventig duizend dollars begroot, hoofdzakelijk door het voeren van den oorlog met Mexico is ontstaan. De President verlangt dat toestemming verleend worde tot het leenen der noodige gelden om dat te kort te dekken. Voorts raadt hij de striktste zuinigheid in het aanwenden en uitgeven der publieke gelden aan.

— Volgens de Amerikaansche bladen, is de vermaarde voorstander der matigheid, Vader Matthew, met 33 stemmen tegen 18, als lid van den Senaat aangenomen.

— Reeds nagenoeg 800 schepen worden in den handel van de Vereenigde Staten met Californië gebezigd; van 1 tot 12 December waren er 36 groote schepen heen gestevend.

WEST-INDIE.

CURAÇAO, 1 December.

Met den handel dezer kolonie gaat het thans naar wensch; vermeerderde bloei en vooruitgang zijn allerwege te bespeuren. Men ziet nieuwe huizen bouwen en anderen verfraaijen; terwijl de huurwaarde stijgende is, een ontegenzeggelijk bewijs van vermeerdering van welvaart en van bevolking. Uit St. Thomas hebben zich twee takken van handelshuizen hier gevestigd, waaronder dat van het beroemde bankiershuis Rothschild en Comp. Even zoo vestigden zich hier twee huizen, vroeger op St. Domingo bestaande. Men heeft over algemeen de beste verwachtingen voor de toekomst.

ADVERTENTIEN.

De gift van ƒ 200, ten behoeve van het *Heilige Geest of Armen Wees- en Kinderhuis* alhier, door een onbekende hand aan den ondergeteekende uitgereikt, is ook door zijne mede-Regenten van dat Weeshuis met een dankbaar gevoel voor den edelmoedige in ontvang genomen.

Leyden 15 *Jan.* 1850. H. C. HUYSER.

VERLOREN!

Een GOUDEN ANKER-HOROLOGIE, met Gouden Ketting en Haak. Die dezelve teregt brengt bij den Boekhandelaar P. ENGELS, in de Nieuwsteeg te *Leyden*, zal **Vijf en Twintig Guldens** ontvangen.

Eene genezing van zware zinkingen, door de Pillen van Holloway,

wordt bevestigd door den Heer JAMES ROCHFORD, op Forth Philip, welke bekend maakt dat zijne echtgenoot, Mevrouw LYDIA ROCHFORD, sedert 15 maanden aan zinkingen in het hoofd was lijdende, en ofschoon zij de hulp der beste geneesheeren had ingeroepen, geene verligting in hare pijnen kon bespeuren. Het verhemelte van den mond was tevens zoo sterk daarvan aangedaan, dat zij niet dan met veel moeite spreken kon. Men raadde haar aan de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, en door dezelve werd zij weder geheel hersteld. Deze bewonderingswaardige genezing is in de nieuwspapieren van Fort Philip tot nut van het lijdende menschdom bekend gemaakt. De *Pillen* van HOLLOWAY zijn ook zeer aanbevelenswaardig in alle gevallen van jicht.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23.50.
Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 14 JANUARIJ.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	55¼	55¾	55½
Dito Certificaten	3	64½	64¾	64⅝
Dito dito	4	85	85¾	85¼
Amortisatie Syndicaat	3½	85¾	86	—
Handelmaatschappij	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	84¼	84¾	84½
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	86¾	87½	87¼
Haarlemmermeer	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	4	105½	106	105¾
Dito dito 1828 en 1829	5	105	105½	105¼
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	94¼	94½	—
Dito 1840	4	86¼	86½	86⅜
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	85	85½	85¼
Dito dito Nieuwe	4	84	84½	84¼
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	65¾	66¼	66
POLEN, Certificaten	4	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	500	141¼	142½	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	13	13½	13¼
Dito dito Onbep. Stukken	5	—	—	—
Dito Obligatiën	3	38¼	38¾	38⅝
Dito Binnenl. à 6 m.	3	30	30½	30 $\frac{7}{16}$
Coupons Ardoins		8½	9½	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	89	89½	89¼
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	82¾	83½	83
Dito Nieuwe	5	87½	88¼	87¾
Dito 1847	2½	43½	44¼	44
BELGIE	4½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	47¾	48¼	48
BRAZILIE, 1824 200 £		88	88½	88⅜
PORTUGAL, te Londen	3	34¼	35¼	34⅜
Dito dito	4	36	36½	36¼
VENEZUELA	2¾	29½	30	29⅝
MEXICO	5	28¾	29¼	29 $\frac{1}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		3¼	3¾	3⅝

Grieken 5¼, 5⅜.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.